

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ Promoting Public Participation in Disaster Management of the Chiang Mai Provincial Administrative Organization

วรเทพ แสงโอภาส¹ ประเสริฐ ปอนถิ่น² และ อภิรมย์ สีดาคำ³
Woratep Sangopas¹, Prasert Pontin² and Apirom Sidakham³

Received: 6 March 2023; Revised: 4 May 2023; Accepted: 6 May 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุข 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุข เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าเอฟ (f-test) สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ หลักอปริหานิยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) หลักอปริหานิยธรรมมีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุข ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) ปัญหาอุปสรรค พบว่าขาดการมีส่วนร่วมในการใช้สิ่งก่อสร้างหรือโครงสร้างทางกายภาพเพื่อลดหรือหลีกเลี่ยงผลกระทบของภัยที่อาจเกิดขึ้น ขาดการมีส่วนร่วมในการสำรวจจุดเสี่ยงภัยภายในชุมชนและเตรียมกำลังคน และข้อเสนอแนะ พบว่า ควรส่งเสริมมีส่วนร่วมในการจัดฝึกอบรมการสร้าง

^{1 2 3} คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่; Faculty of Social Sciences Mahachulalongkornrajavidyalaya Chiang Mai Campus
Corresponding Author, E-mail: woratep2607@gmail.com

จิตสำนึก หรือให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการป้องกันและลดผลกระทบจากความเสียหายจากสาธารณภัย

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน; การบริหารจัดการด้านสาธารณภัย; หลักอภิธานิธรรม

Abstract

The objectives of this research article are 1) to study the level of public participation in disaster management of Chiang Mai Provincial Administrative Organization, 2) to study the relationship between Buddhist principles and public participation in disaster management. Disaster management 3) to study problems, obstacles and suggestions for ways to promote public participation in disaster management. It is a mixed research method. between quantitative research and qualitative research in quantitative research the sample group consisted of 400 people in the area of Chiang Mai Provincial Administrative Organization. Data were collected using a questionnaire and data analysis using statistics such as frequency, percentage, mean and standard deviation. and the f-test for qualitative research by in-depth interviews with key informants, 9 photos/person. Data were analyzed using content analysis techniques.

The results of the study showed that, 1) the level of promoting public participation in disaster management of Chiang Mai Provincial Administrative Organization, namely the principle of the Aparaniya Dharma. Overall, it was at the highest level. and the promotion of people's participation in all 4 areas, overall, at the highest level. Positive at statistically significant at the 0.01 level. 3) Problems Obstacles It was found that lack of participation in the use of buildings or physical structures to reduce or avoid the impact of potential hazards. Lack of participation in the survey of risk points within the community. and prepare manpower and suggestions found that should be promoted and participated in organizing awareness-raising training. or provide knowledge in various fields to support the prevention and reduction of the impact of disaster risks.

Keywords: Public Participation; Disaster Management; Supernatural Doctrine

บทนำ

ปัจจุบันสถานการณ์สาธารณภัยของประเทศไทยทั้งที่เกิดจากเกิดธรรมชาติและการกระทำของมนุษย์ มีปัจจัยหลักมาจากสาเหตุสำคัญ 2 ประการ ได้แก่ สาเหตุจากธรรมชาติ เช่น อุทกภัย ดินโคลนถล่ม แผ่นดินไหว พายุฤดูร้อนซึ่งสาธารณภัยดังกล่าวมีความถี่และความรุนแรงมาก

ขึ้น และสาเหตุจากการกระทำของมนุษย์ เช่น การตัดไม้ทำลายป่าการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่จำกัด การขยายตัวของชุมชนเมือง และภาคอุตสาหกรรมที่ทำลายสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นเหตุทำให้สภาพภูมิอากาศของโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศแปรปรวนอากาศร้อนจัดและหนาวจัด มีฝนตกปริมาณมากเป็นเวลานานซึ่งส่งผลให้เกิดน้ำท่วมหนักและแผ่นดินถล่มสาธารณภัยดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนตลอดทั้งสร้างความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน ชุมชนและของรัฐ (สมพร คุณวิชิต, 2561) สำหรับประเทศไทยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้รวบรวมสถิติการเกิดภัยประเภทต่าง ๆ เช่น ข้อมูลด้านการเกิดอุทกภัยใน พ.ศ. 2562 มีพื้นที่ที่ประสบอุทกภัย จำนวน 68 จังหวัด 39,769 หมู่บ้าน มีพื้นที่การเกษตรที่ได้รับความเสียหาย จำนวน 5,087,352 ไร่ คิดเป็นมูลค่าความเสียหาย 1,050,281,997 บาท ซึ่งพื้นที่ที่ประสบอุทกภัยเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2561 ที่มีพื้นที่ประสบ อุทกภัย 62 จังหวัด 21,170 หมู่บ้าน มีพื้นที่การเกษตรที่ได้รับความเสียหาย จำนวน 566,972 ไร่ คิดเป็นมูลค่าความเสียหาย 271,167,597 บาท เมื่อพิจารณาในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2553-2562) พบว่าประเทศไทยประสบปัญหาน้ำท่วมในหลายจังหวัด ปัญหาน้ำท่วมหนักที่มีความรุนแรงคือ พ.ศ. 2554 มีพื้นที่ประสบอุทกภัย จำนวน 74 จังหวัด 53,380 หมู่บ้าน มีพื้นที่เกษตรได้รับความเสียหาย 11,798,241 ไร่ มูลค่าความเสียหายสูงถึง 23,839 ล้านบาท (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย, 2561)

จากอดีตที่ผ่านมาสถานการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่เกิดจากภัยจากธรรมชาติ เช่น ไฟป่า ไฟลามทุ่ง โดยมีปัจจัยเสี่ยงมาจากสภาพภูมิประเทศที่เป็นลักษณะพื้นที่ราบสลับเนินเขา โดยเฉพาะในพื้นที่หลายอำเภอประกอบกับบางพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มจึงเกิดภัยบ่อยครั้งในลักษณะน้ำท่วมขังและจากสถานการณ์สาธารณภัยดังกล่าวจะมีผู้ประสบภัยที่ได้รับผลกระทบตอชีวิตและทรัพย์สินจึงได้มีการรวบรวมสถิติการเกิดภัยพิบัติในพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งสถานการณ์สาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ที่สำคัญและเกิดขึ้นสร้างความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน (องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่, 2564) ในช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2557-2562) มีการเกิดสาธารณภัยขึ้นบ่อยครั้งและเกิดขึ้นเป็นประจำในช่วงระยะเวลาหนึ่งจึงทำให้้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่สามารถคาดการณ์การเกิดภัยได้มากขึ้น ได้แก่ อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย ไฟป่า นอกจากนี้ภัยจากการคมนาคม (อุบัติเหตุทางถนน) ก็ยังเป็นสาธารณภัยที่เกิดบ่อยครั้งมากขึ้น ซึ่งการคาดการณ์ทำได้ยากเพราะเป็นพฤติกรรมของมนุษย์เว้นแต่ในบางช่วงระยะเวลาหากมีการใช้ถนนมาก (คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ, 2558)

สำหรับการช่วยเหลือผู้ประสบภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่เป็นการปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนจากสาธารณภัยต่าง ๆ คือ อุทกภัย วาตภัย ภัยหนาว อัคคีภัย โรคระบาดพืช สัตว์ โรคระบาดคน และรวมถึงอุบัติเหตุต่าง ๆ หรือภัยอื่น ภายใต้แผนการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของหน่วยงานที่ได้จัดทำขึ้น

เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ได้ให้ความสำคัญและมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติการกิจด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อให้บังเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุดโดยให้ความสำคัญกับหลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่ประกอบด้วย การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย ได้แก่ การป้องกันการลดผลกระทบ และการเตรียมความพร้อมควบคู่กับการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ได้แก่ การเผชิญเหตุและการบรรเทาทุกข์ รวมทั้งการฟื้นฟู ได้แก่ การฟื้นฟูสภาพและการซ่อมสร้างการสร้างความใหม่ให้ดีกว่าและปลอดภัยกว่าเดิม (องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่, 2564)

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่าจะมีวิธีการหรือแนวทางใดที่จะส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานบรรเทาสาธารณภัยร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่เพื่อลดการสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินจากเหตุสาธารณภัย เพราะจากการปฏิบัติงาน พบว่า ประชาชนยังขาดความร่วมมือในการบริหารจัดการทำให้การดำเนินการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ต่อการจัดการสาธารณภัยยังขาดประสิทธิภาพซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้สามารถนำไปปรับปรุงพัฒนางานด้านการบริหารจัดการสาธารณภัย และการนำหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่สำคัญและเหมาะสมโดยนำหลักอปริหานิยธรรม คือคุณธรรมที่ใช้สำหรับประพฤติปฏิบัติของแต่ละบุคคล และหลักธรรมที่ใช้สำหรับการอยู่ร่วมกันของกลุ่มคนให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข โดยเฉพาะหลักอปริหานิยธรรม ซึ่งเป็นธรรมสำหรับการปกครองที่จะช่วยป้องกันความเสื่อมนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองของหมู่คณะ องค์กร และหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณภัยเป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และ

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) จากสูตรของ Taro Yamane (1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยหน่วยประชากรในแต่ละหน่วยมีลักษณะเหมือนกันแล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มประชากร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสอบถามโดยการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะใช้พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักพุทธธรรม (อปปริหานิยธรรม) เพื่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณภัย ดังนี้ 1) การประชุมเป็นนิตย 2) การพร้อมเพรียงกันประชุม 3) การไม่บัญญัติ หรือไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติตามอำเภอใจ 4) การเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา 5) การให้เกียรติ และคุ้มครองสิทธิสตรี 6) การส่งเสริม และรักษาวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม 7) การอารักขา คุ้มครอง ปกป้อง อันชอบธรรม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณภัย ตามแนวคิดทฤษฎีของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) การป้องกันและลดผลกระทบ 2) การเตรียมความพร้อม 3) การบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน 4) การจัดการหลังเกิดภัย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณภัย โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายเปิด แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α = Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมเท่ากับ 0.875

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณภัย วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัย โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูล

สำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) จำนวน 9 รูปหรือคน ประกอบด้วย 1) นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 1 รูป 2) กลุ่มผู้บริหารระดับสูงขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 คน 3) กลุ่มผู้บริหารระดับปฏิบัติการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 2 คน 4) นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 1 คน 5) ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะใช้พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุข แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถาม และนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูล ซึ่งในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) ตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้ 1) วางเค้าโครงของข้อมูล โดยการทำรายชื่อคำหรือข้อความที่จะถูกนำมาวิเคราะห์ แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (Categories) เพื่อให้การวิเคราะห์มีความสม่ำเสมอ และสามารถตัดสินใจได้ว่า จะดึงคำหรือข้อความใดออกมาจากเอกสารหรือตัวบทและจะทั้งคำหรือข้อความใดออกไป 2) คำนี้ถึงบริบท (Context) หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์ โดยมีการโยงเข้ากับกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความกว้างขึ้นและนำไปสู่การอ้างอิงกับข้อมูลอื่น ๆ ได้ 3) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เมื่อได้ทำการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการถอดถ้อยคำการสัมภาษณ์จากเครื่องบันทึกเสียง พร้อมทั้งรายละเอียดเพิ่มเติมจากการจดบันทึก โดยการทำการคัดลอกข้อความและบันทึกอย่างละเอียดเพื่อตีความและกำหนดประเด็นที่สำคัญได้อย่างถูกต้องและเชื่อถือได้ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ซึ่งในการวิเคราะห์นั้นผู้วิจัยใช้การถอดข้อความทั้งหมดในภาพรวมแล้วนำข้อความมาทำการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นและแต่ละกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเรื่องการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 55.75 มีอายุระหว่าง 36 – 50 ปี มีจำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 39.75 มีระดับปวช./ปวส. มีจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00 และมีรายได้ระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท/เดือน มีจำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.25

ส่วนที่ 2 ระดับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกเป็น 1. หลักการบริหารนิยธรรม ดังนี้ 1) การประชุมเป็นนิตย 2) การพร้อมเพรียงกันประชุม 3) การไม่บัญญัติ หรือไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติตามอำเภอใจ 4) การเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา 5) การให้เกียรติ และคุ้มครองสิทธิสตรี 6) การส่งเสริม และรักษาวินัยธรรมประเพณีอันดีงาม 7) การอารักขา คุ้มครอง ปกป้อง อันชอบธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.711) 2. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) การป้องกันและลดผลกระทบ 2) การเตรียมความพร้อม 3) การบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน 4) การจัดการหลังเกิดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.713) ซึ่งแสดงด้วยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2 ดังนี้

หลักการบริหารนิยธรรม		ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การประชุมเป็นนิตย	4.60	0.708	มากที่สุด
2	การพร้อมเพรียงกันประชุม	4.61	0.709	มากที่สุด
3	การไม่บัญญัติ หรือไม่ล้มเลิกข้อบัญญัติตามอำเภอใจ	4.59	0.710	มากที่สุด
4	การเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา	4.62	0.712	มากที่สุด
5	การให้เกียรติ และคุ้มครองสิทธิสตรี	4.60	0.711	มากที่สุด
6	การส่งเสริม และรักษาวินัยธรรมประเพณีอันดีงาม	4.63	0.717	มากที่สุด
7	การอารักขา คุ้มครอง ปกป้อง อันชอบธรรม	4.62	0.713	มากที่สุด
ภาพรวม		4.61	0.711	มากที่สุด

(n = 400)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

สำหรับค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 ด้าน ผลการศึกษาพบดังนี้

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุข ทั้ง 4 ด้าน		ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านการป้องกันและลดผลกระทบ	4.61	0.714	มากที่สุด
2.	ด้านการเตรียมความพร้อม	4.62	0.715	มากที่สุด
3.	ด้านการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน	4.60	0.712	มากที่สุด
4.	ด้านการจัดการหลังเกิดภัย	4.59	0.712	มากที่สุด
ภาพรวม		4.60	0.713	มากที่สุด

(n = 400)

ตารางที่ 2 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุข ทั้ง 4 ด้าน

ส่วนที่ 3 การทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับระดับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปโดยภาพรวมตามตารางสมมติฐานดังนี้

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่าทดสอบ	ค่า Sig.	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
1	เพศ	การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุข	t-test	0.03	✓	-
2	อายุ	การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุข	F-test	0.04	✓	-
3.	ระดับการศึกษา	การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุข	F-test	0.03	✓	-

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่าทดสอบ	ค่า Sig.	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
4.	อาชีพ	การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุข	F-test	0.02	✓	-
5.	รายได้	การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุข	F-test	0.03	✓	-

ตารางที่ 3 การทดสอบความแตกต่างความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

สำหรับหลักอุปหรณยธรรมมีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุข ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์สูงมาก กล่าวคือ เมื่อมีหลักอุปหรณยธรรมย่อมส่งผลให้เกิดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่มากยิ่งขึ้น จึงยอมรับสมมติฐาน

ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุข พบว่า ขาดการมีส่วนร่วมในการใช้สื่อก่อสร้างหรือโครงสร้างทางกายภาพเพื่อลดหรือหลีกเลี่ยงผลกระทบของภัยที่อาจเกิดขึ้น ขาดการมีส่วนร่วมออกกฏระเบียบ ข้อบังคับ การก่อสร้าง การกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินการแบ่งเขตและการวางแผนพัฒนาพื้นที่ ขาดการมีส่วนร่วมในการสำรวจจุดเสี่ยงภัย ภายในชุมชน และเตรียมกำลังคน เครื่องจักรให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ และข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุข พบว่าควรส่งเสริมมีส่วนร่วมในการจัดฝึกอบรมการสร้าง จิตสำนึก หรือให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อสนับสนุน การป้องกันและลดผลกระทบจากความเสี่ยงจากสาธารณสุข ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมวางแผนเพื่อรับมือสาธารณสุขในทุกประเภท และควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมจัดตั้งศูนย์ให้ความช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่องการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้วิจัยได้มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยระดับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ หลักอภินิหารธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุข ทั้ง 4 ด้าน ทั้งด้านการป้องกันและลดผลกระทบ ด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน และด้านการจัดการหลังเกิดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ถาวร ทองประทีป (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมและความต้องการของประชาชนต่อการจัดการสาธารณสุข กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลจะโห่ง อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ระดับความสนใจต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการสาธารณสุข ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านทั้งด้านระยะหลังเกิดภัย (การฟื้นฟู) ด้านระยะระหว่างเกิดภัย และด้านระยะก่อนเกิดภัย ตามลำดับ สำหรับความต้องการในการรับบริการสาธารณสุขด้านสาธารณสุข พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านการฟื้นฟูกับการเผชิญเหตุการณ์ฉุกเฉิน ส่วนด้านเตรียมพร้อมกับการลดผลกระทบนั้นอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิรักษ์ รุจิระภูมิ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขของอำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข ในอำเภอฮอด อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธงชัย สิงอุดม (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นตามหลักอภินิหารธรรม ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นตามหลักอภินิหารธรรม ประกอบด้วย 7 ประการ ได้แก่ 1. การประชุมกันบ่อย ๆ จะต้องปลูกฝังความรู้ ความรับผิดชอบให้ประชาชนในการเข้าร่วมรับรู้ รับฟังการแสดงความคิดเห็น 2. การประชุมและเลิกประชุมอาจจะมีการร่วมกันเพื่อปกป้องหลักการที่ทุกคนยึดถือปฏิบัติได้ซึ่งผู้นำจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี 3. การไม่สร้างกฎ กติกา กฎหมายใหม่ที่ทุกคนไม่รับรู้ รับทราบร่วมกัน และไม่ทำลายประเพณี กติกา และวัฒนธรรมที่ทุกให้ความเคารพอยู่แล้ว 4. การให้ความเคารพต่อประธานหรือผู้นำซึ่งเป็นการ แสดงออกถึงวัฒนธรรมชาวพุทธที่ยอมรับฟังเหตุผล 5.การให้ความคุ้มครองปกป้องสวัสดิธรรมทั้งการ ส่งเสริมให้สตรีสามารถขึ้นมาเป็นผู้นำชุมชนอย่างสง่างามได้ 6. การให้ความเคารพ สักการบูชาต่อสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของทุก ๆ คน และ 7. การให้ความคุ้มครองปกป้อง และ ดูแลรักษาผู้มีศีลธรรมเพื่อสั่งสอนให้ประชาชนหรือพลเมืองของรัฐต่อไป

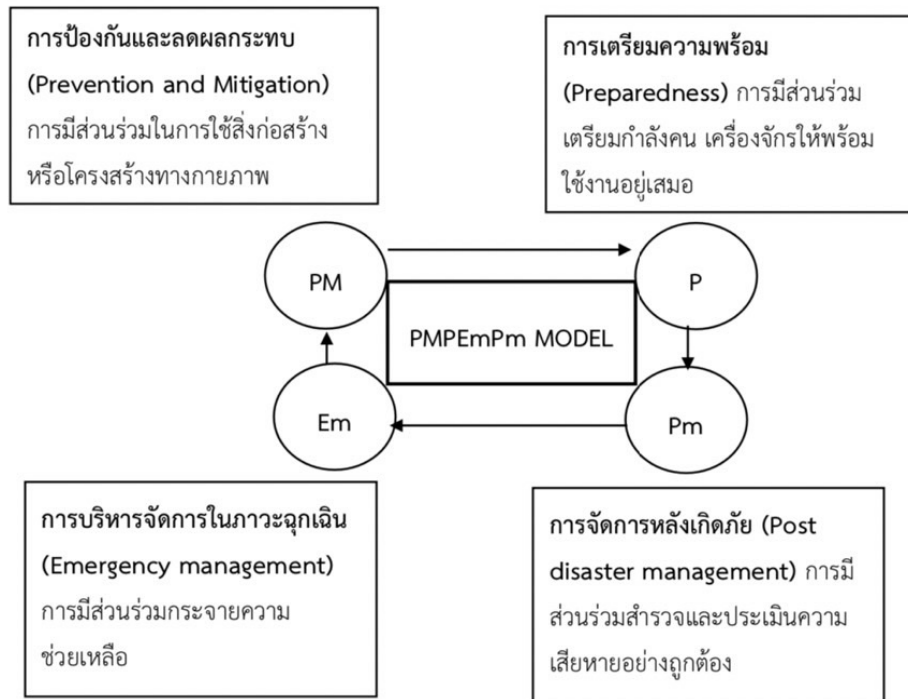
2. ผลการวิจัยหลักอภินิหารธรรมมีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุข ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์สูงมาก กล่าวคือ เมื่อมีหลักอภินิหารธรรมย่อมส่งผลให้เกิดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่มากยิ่งขึ้น จึงยอมรับสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิรักษ์ รุจิระภูมิ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขของอำเภอฮอด

จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและปัจจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านประชากรรัฐต่างมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในอำเภอฮอดโดยมีระดับความสัมพันธ์ในทางบวกค่อนข้างสูง นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวินิจ ฝาเจริญ และคณะ (2565) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดเวทีประชาคมชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกและการมีส่วนร่วมของประชาชนในตัวแปรไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิจัยปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณภัย พบว่าขาดการมีส่วนร่วมในการใช้สิ่งก่อสร้างหรือโครงสร้างทางกายภาพเพื่อลดหรือหลีกเลี่ยงผลกระทบของภัยที่อาจเกิดขึ้น ขาดการมีส่วนร่วมออกกฎระเบียบข้อบังคับการก่อสร้าง การกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินการแบ่งเขตและการวางแผนพัฒนาพื้นที่ ขาดการมีส่วนร่วมในการสำรวจจุดเสี่ยงภัย ภายในชุมชน และเตรียมกำลังคน เครื่องจักรให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ และข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณภัย พบว่าควรส่งเสริมมีส่วนร่วมในการจัดฝึกอบรมการสัจจิตสำนึก หรือให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อสนับสนุน การป้องกันและลดผลกระทบจากความเสียหายจากสาธารณภัย ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมวางแผนเพื่อรับมือสาธารณภัยในทุกประเภท และควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมจัดตั้งศูนย์ให้ความช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรืองฤทธิ์ ประเทียบอินทร์ (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการอุทกภัยของเทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการปฏิบัติ คือวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงภัยในพื้นที่และวางแผนการปฏิบัติการช่วงก่อนเกิดภัยระหว่างเกิดภัยและหลังจากเกิดภัยและเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการอุทกภัยในพื้นที่เนื่องจากมีความชอบธรรมทั้งในด้านอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและในทางปฏิบัติที่ต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชนในฐานะที่เป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ ปอนถิ่นและคณะ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติของชุมชน: ศึกษากรณี ชุมชนบ้านจันทร์ และชุมชนบ้านเด่น ตำบลบ้านจันทร์ อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาและผลกระทบภัยพิบัติทางธรรมชาติ พบว่า ฤดูฝนจะมีปริมาณน้ำฝนมากน้ำหลากจากที่สูงทำให้เกิดผลเสียทางการเกษตร ด้านอค์คิภัยหรือไฟฟ้า มีบางครั้งเรือเกิดอค์คิภัยขึ้นด้านวาทภัย ปัญหาเกิดขึ้นในระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน และฝนแล้งชุมชนขาดน้ำในบ่อในลำห้วย ส่วนอากาศหนาวผิดปกติ ในเดือนตุลาคม-กุมภาพันธ์จะมีอากาศหนาวมีอุณหภูมิประมาณสามองศาเซลเซียส 2) ข้อเสนอแนะ แนวทางการจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติ พบว่ารัฐบาลควรมีหนังสือสั่งการให้เตรียมการล่วงหน้าในการรับมือภัยพิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้ในการป้องกันภัยพิบัติให้กับ ชุมชน ควรมีการเตรียมการเรื่องบุคคล เครื่องมืออุปกรณ์ และยานพาหนะให้พร้อม การปลูกจิตสำนึกจิตอาสา ส่งเสริมการฝึกกำลังทุกภาคส่วนในการป้องกันแก้ไขปัญหาเมื่อเกิด ภัยพิบัติเกิดขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการสังเคราะห์งานวิจัย เรื่อง “การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่” ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย ดังปรากฏเป็น PMPEmPm โมเดล สามารถสรุปได้ดังนี้ 1) PM = Prevention and Mitigation การป้องกันและลดผลกระทบ การมีส่วนร่วมในการใช้สิ่งก่อสร้างหรือโครงสร้างทางกายภาพเพื่อลดหรือหลีกเลี่ยงผลกระทบของภัยที่อาจเกิดขึ้น และการมีส่วนร่วมในการจัดฝึกอบรม การสร้าง จิตสำนึก หรือให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อสนับสนุน การป้องกันและลดผลกระทบจากความเสียหายจากสาธารณภัย 2) P = Preparedness การเตรียมความพร้อม การมีส่วนร่วมเตรียมกำลังคน เครื่องจักรให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ การมีส่วนร่วมในการสำรวจจุดเสี่ยงภัยภายในชุมชน การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบระบบป้องกันสาธารณภัย 3) Em = Emergency management การบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน การมีส่วนร่วมจัดตั้งศูนย์ให้ความช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วมในการสำรวจผู้ประสบภัยที่ครอบคลุมทั่วถึง 4) Pm = Post disaster management การจัดการหลังเกิดภัย การมีส่วนร่วมสำรวจและประเมิน ความเสียหายอย่างถูกต้อง ครอบคลุมรอบด้าน และเป็นธรรม การมีส่วนร่วมในการดำเนินการฟื้นฟูจิตใจของผู้ประสบภัย

สรุปและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยสรุปภาพรวมในการศึกษาเรื่องการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การนำหลักการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ มาใช้ พบว่า การนำหลักการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ มาใช้ พบว่า การนำหลักการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ มาใช้ พบว่า การนำหลักการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ มาใช้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรมีนโยบายการจัดการด้านภัยพิบัติ โดยมีการเคลื่อนไหวโดยการจัดตั้งองค์กรต่าง ๆ เพื่อระดมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

1.2 ควรมีนโยบายการตัดสินใจทางการบริหารหรือของฝ่ายปกครอง และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลดผลกระทบ การเตรียมความพร้อมการรับมือ และการฟื้นฟูจากผลกระทบของภัยพิบัติทาง ธรรมชาติหรือภัยพิบัติจากฝีมือมนุษย์

1.3 ควรมีนโยบายการจัดการภัยพิบัติต้องรู้จักปรับใช้แนวทางใหม่ ๆ ไม่ยึดติดกับแนวทางเดิม ๆ (Flexible) Emergency Manager) จะต้องรู้จักนำแนวทางหรือวิธีการที่สร้างสรรค์ และวิธีการเชิงนวัตกรรมมาใช้ในการแก้ปัญหาหรือความท้าทายที่เกิดจากภัยพิบัติ ไม่ควรยึดติดอยู่กับวิธีการหรือแนวทางเดิม

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 การจัดการภัยพิบัติต้องบูรณาการทุกหน่วยงานให้มีเอกภาพ (Integrated) Emergency Manager ต้องบูรณาการหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานทุกระดับ และภาคส่วนต่าง ๆ ให้เกิดเอกภาพในการดำเนินงานด้านการจัดการภัยพิบัติ (ทั้งการลดผลกระทบการเตรียมความพร้อมการรับมือ และการฟื้นฟู)

2.2 การจัดการภัยพิบัติต้องทำร่วมกัน (Collaborative) Emergency Manager ต้องสร้างและรักษาไว้ซึ่งสัมพันธภาพที่แน่นแฟ้นและกว้างขวางครอบคลุมกับบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ เนื่องจากสัมพันธภาพดังกล่าวนี้ จะช่วยบ่มเพาะความไว้วางใจระหว่างกันและกัน เกื้อหนุนให้เกิดบรรยากาศการทำงานเป็นทีม ก่อให้เกิด ฉันทามติเมื่อต้องมีการตัดสินใจ และอำนวยความสะดวกให้การสื่อสาร/การประสานงานกับให้มีความราบรื่น

2.3 การจัดการภัยพิบัติต้องประสานการปฏิบัติให้สอดคล้องกัน (Coordinated) Emergency Manager จะต้องประสานกิจกรรมหรือการดำเนินงานของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคน ทุกกลุ่ม ทุกองค์กร ให้สอดคล้องเชื่อมโยงกัน เพื่อให้บรรลุซึ่งเป้าหมายเดียวกัน ซึ่งเป็นเป้าหมายร่วมของทุกคนทุกหน่วยในการจัดการภัยพิบัติ

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้หลักพุทธธรรมอื่น ๆ นอกจากหลักพุทธธรรม (อปริหานิยธรรม)

3.2 ควรขยายขอบเขตการวิจัยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย. (2561). คู่มือการจัดการภัยพิบัติสำหรับประชาชน. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อและสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ. (2558). แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558-2562. กรุงเทพฯ: กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย.
- ถาวร ทองประทีป. (2562). การมีส่วนร่วมและความต้องการของประชาชนต่อการจัดการสาธารณสุข ภัย กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลจะโพนง อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา. (สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ธงชัย สิงอุดม. (2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นตามหลักอปริหานิยธรรม. วารสาร มจร. เลย์ ปรัชน์, 1(2), 81-96.
- ประเสริฐ ปอนถิ่น, พระครูสาทรธรรมสิทธิ์ และโสภา ปอนถิ่น. (2564). แนวทางการบริหารจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติของชุมชน: ศึกษากรณี ชุมชนบ้านจันทร์ และชุมชนบ้านเด่น ตำบลบ้านจันทร์ อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 6(7), 483-497.
- เรืองฤทธิ์ ประเทียอินทร์. (2563). การบริหารจัดการอุทกภัยของเทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วินิจ ผาเจริญ, เชษฐ ใจเพชร และภาวิดา รังสี. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดเวทีประชาคมชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่. วารสารสันติสุขปริทรรศน์, 3(1), 1-11.
- สมพร คุณวิชิต. (2561). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการสาธารณสุขแบบเบ็ดเสร็จ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่. (2564). ข้อมูลทั่วไปและงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2565. เข้าถึงได้จาก <http://www.cmruir.cmru.ac.th>
»Bibliography.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่. (2564). ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ. สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2565. เข้าถึงได้จาก <https://www.chiangmaipao.go.th>

อภิรักษ์ รุจิระภูมิ. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Yamane, T. (1973). Statistics: an introductory analysis. New York: Harper & Row.